

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta št. 18
Poštno ček. račun: št. 9-12410

KATOLIŠKI GLAS

Cena: Posamezna št. L 15
Naročnina: Mesečna L 65
Za inozemstvo: Mesečno L 100

Leto II. - Štev. 45

Gorica - 8. novembra 1950 - Trst

Izhaja vsako sredo

Slovenska stvarnost

Ob koncu druge svetovne vojne je stal slovenski narod politično na razpotju. Mamila so ga razna vseslovenska gesla, katera so znali komunisti spretno izrabiti v svoj prid.

Naši potomci in bodoči zgodovinarji se bodo s čudom spraševali, kako je bilo mogoče, da je naš narod, ki ima tako globoko vkoreninjeno krščansko zavest, dovolil peščici ideoloških pokvarjencev, da je prispela do oblasti? Gotovo bodo iskali rešitev te uganke v raznih okupacijah, ki so tedaj razdvajale našo domovino. Morda jo bodo iskali tudi v tedanjem mednarodnem političnem položaju, ki je zmešal pojme ne samo priprostim ljudem, temveč tudi drugim s širšim obzorjem, posebno pa še raznim velikim državnikom, ki so se pustili prevarati od tedanje medn. kom. propagande? Gotovo je tukaj iskati krivde in ne pri narodu, ki se je nehote znašel v obljemu krvave revolucije! Saj so znali komunisti spretno izrabiti

splošno zmedo, da so tako ustanovili svoje prve partizanske formacije, katerim so se tudi pridružili razni nevedneži in pozneje seveda prisilno mobiliziranci. Z nasiljem in prevaro je komunistična vojska rasla in se razvijala, tako, da smo prišli do ustanovitve »ljudske republike Slovenije«, ki je nekak federativni del kom. Jugoslavije.

Lahko beležimo hvalevredno dejstvo, da se niso vsi Slovenci pustili speljati od vala nacionalno pobarvane kom. propagande, kljub temu, da so bili vsaj v začetku, glas vpijočega v puščavi. Vendar je njihovim opozorilom sledil velikanski odziv! Iz malih obrambnih edinic so nastale velike protikomunistične formacije, ki so bile v stanu premagati domače komuniste, če ne bi bili slednji podprti od zunaj. Z rastjo protikomunistične vojske, je rasla med narodom tudi protikomunistična zavest in danes po več kot petletni kom. diktaturi smo mi Slovenci bolj protikomu-

nistično usmerjeni, nego marsikateri drugi narod na svetu.

Danes Slovenci nismo več ideološko na razcepu, ker je imela ogromna večina našega naroda priliko spoznati, da je prišlo kar je pri nas pozitivnega le od krščanstva. Zatorej lahko gremo z velikim zaupanjem bodočnosti naproti, ker v trenutku, ko bo treba odločiti o lastni usodi, večina ne bo pomišljala, temveč bo samozavestno prisluhnila klicu pradedov in se tako skupno z južnimi brati čvrsto uvrstila v občestvo svobodoljubnih krščanskih narodov.

Logično, da bomo tudi mi Slovenci, kakor vsi drugi, iskali v tej skupnosti svoje koristi, ne mislim na posameznike, temveč skupne — narodne. Saj nam kot malemu narodu, po usodi postavljenemu na evropski prepih, ne preostaja nič drugega kot želja, da pride čimprej do večje skupnosti, ki bo zaščitila nas Slovence kot suveren narod pred vsako tujo pohlepnostjo.

Tistim pa, ki so se posmehovali našemu protikomunizmu in ki so krivi smrti 14 tisoč naših fantov, rečemo samo, da božji mlini meljejo počasi, a gotovo!

Poziv Moskve na sestanek štirih

V petek 3. nov. je Gromiko, namestnik zunanjega ministra v Moskvi, pozval k sebi veleposlanike Združenih držav, Anglije ter Francije in jim izročil noto, s katero vabi moskovska vlada omenjene tri države na nov sestanek štirih velikih za ureditev nemškega vprašanja in tudi ostalih mednarodnih vprašanj, ki

ogrožajo svetovni mir.

Odziv na to noto je do sedaj medel. V zapadnih državah gledajo na to zadnjo mirovno potezo Sovjetske zveze zelo nezaupno, ker so že večkrat izkusili, kako jih je Rusija varala. Zato hočejo imeti zagotovljen uspeh, predno se sestanejo. Ali bo kaj iz tega, bomo videli!

Vojna na Vzhodu Tibet

Že zadnjič smo poročali, da se položaj v Aziji zapleta. V preteklem tednu se je še bolj. Trije dogodki so bili pri tem najvažnejši: v Tibetu je verski poglavar Dalaj Lama, ki je obenem tudi svetni vladar Tibeta, zbežal iz svoje prestolnice z letalom v neznano smer pred prodirajočimi kitajskimi komunisti, ki bodo najbrž že v kratkem zasedli glavno mesto Laso. S tem bo Tibet dejansko zaseden in Kitajska bo postala mejaš Indije. Nad tem dejstvom so zelo zaskrbljeni v Indiji, ker vedo, da se bo potem komunizem v njihovi deželi še bolj širil nego se sedaj. Vendar si trenutno ne vedo pomagati ter čakajo, da jim pride kaka pametna misel.

Indokina

V Indokini so Francozi izpraznili zadnjo postojanko na kitajski meji Lao - kaj. S tem so Hočiminhovim četam odprta vrata proti glavnemu mestu Tonkinga Hanoju ter vsem bogatim deželam ob ustju Rdeče reke, kjer se prideluje največ riža na svetu. Francozi so zaskrbljeni vsled

Obsodba satelitskih držav

Organizacija združenih narodov je obsodila Bolgarijo, Romunijo in Ogrsko zaradi kršitve človeških pravic in določil mirovne pogodbe. Obdolžili so jih namreč zaradi obsodbe Petkova na smrt, kardinala Mindszentyja na dosmrtno ječo in številnih drugih osebnosti na veliko število let ječe in tudi na smrt, da ne spoštujejo človeških pravic do

svobode mišljenja, vere in političnega nazora, kakor so dolžne storiti po določilih mirovne pogodbe.

Obsodba je zelo na mestu, samo ni dovolj dosledna. Med sodniki so namreč sedeli tudi taki, ki so zagrešili podobne in tudi hujše prestopke, pa jih organizacija ni obsodila.

Zasedanje evropskega sveta v Rimu

Prvič po svetovni vojni so izbrali Rim za večje mednarodno posvetovanje. Pretekli teden so se namreč tam sestali zunanji ministri evropskih držav atlantskega pakta, ki tvorijo evropski svet. Zbrali so se, da bi se skupno posvetovali o ustanovitvi enotne evropske vojske, ki bi imela enega samega vojnega ministra, odgovornega le skupnemu evropskemu parlamentu. Tri dni je

trajalo posvetovanje, a se niso mogli zediniti. Bili so si preveč nasprotnih mnenj o bodoči skupni evropski vojski. Zato so se v petek razšli, potem ko so podpisali skupno izjavo o človeških pravicah, ki naj veljajo vsaj za podpisane države Evrope.

„Katoliški glas“ v vsako slovensko družino!

Položaj Jugoslavije v svetu

Zdi se, da so v zapadnem svetu zelo ugodno sprejeli zadnji Titov govor v Zagrebu, ki ga je imel v ponedeljek 30. okt. pred zastopnicami AFŽ Jugoslavije. V tem govoru je maršal obravnaval notranjo in zunanjo politiko Jugoslavije. Glede notranje politike je dal zbranim materam navodila, kako naj vzgajajo mladino, da postanejo dobri komunisti. Spodbudil jih je k delu za dosego petletnega plana ter jim govoril o suši in o težavah, ki jih je prinesla. Obtožil je jugoslovanske kmete, da so v nemajhni meri krivi sedanjim stiskam, ker niso oddajali vsega, kot je predpisano, ter se zagnal zoper nekoga, ki je izdal neko brošuro, v kateri stvarno kritizira gospodarsko in socialno politiko sedanjega jugoslovanskega režima. Po imenu pa Tito tega moža ni imenoval.

Za zunanji svet so bile seveda važnejše njegove izjave o zunanji politiki. Tu je Tito povedal, da je Jugoslavija zaprosila Združene države za pomoč v živčevju in za posojilo. Amerika je prošnjo uslišala ter bo Jugoslovanom poslala potrebno pomoč. Pri tem je Tito močno poudaril, da ni sprejel nikakih obveznosti in pogojev, česar baje Amerika niti zahtevala ni. Pri tem se je Amerika pokazala veliko bolj plemenito kakor Rusija, je izjavil Tito, kajti ta je za pomoč vedno zahtevala protiusluge in navadno pošiljala le lepe besede. To neprijateljsko zadržanje so zavzele tudi kominformistične države, ki sedaj vedno bolj izzivajo na jugoslovanskih mejah. Če se položaj ne bo izboljšal, je Tito zagrozil, da bo vprašanje predložil Združenim narodom v presojo. Na vsak način pa, je zaključil

Tito, naj vedo vsi, »da tisti, ki so za mir lahko vedno računajo na našo podporo; tisti pa, ki sodelujejo pri napadu, so lahko gotovi, da bomo proti njim.«

S to izjavo je maršal Tito zopet opredelil sebe in svojo državo. To so vzeli v dobro Amerikanci, tako da razgovori za pomoč in posojilo Jugoslaviji res dobro napredujejo. V sredo je minister Acheson sprejel veleposlanika Popoviča ter mu obljubil nekaj pomoči takoj, nekaj pa pozneje, ko bo zbornica izglasovala potreben zakon.

Tudi predsednik mednarodne banke za obnovo in razvoj Eugene Black je izjavil na tiskovni konferenci, da se razgovarja vodstvo banke z namestnikom jugoslovanskega ministra za zunanjo trgovino Velebitom za posojilo in da potekajo razgovori »prav zadovoljivo«. Gre tu za večje posojilo, morda 200 milijonov dolarjev, ki jih bo Jugoslavija prejela v več obrokih. Omenil je tudi, da posojilo ne bo odšteto samo v dolarjih, temveč tudi v drugih valutah. Za sedaj so ji dali posojila 2.700.000 dolarjev.

Jugoslavija se novega položaja zaveda ter je te dni vrnila 180 grških otrok, ki so jih komunisti svoj čas odpeljali iz Grčije. Nekaj teh otrok so imeli v nekdanji bolnici v Rožni dolini. Obljubila je tudi, da vrne sto grških vojakov, ki jih je med Markosovo revolucijo internirala. Prav tako je Jugoslavija uredila svoje diplomatske odnose z republiko Čile, s katero sta prekinili diplomatske odnose leta 1947, ko so jugoslovanski komunisti hoteli tamkaj zanetiti komunistični upor. Italijanski vojni minister Pacciardi je celo izjavil, da si želi videti jugoslovansko armado

vklučeno v enotno evropsko vojsko.

V Trstu so pa italijanski šovinistični krogi slej ko prej silno sovražno nastrojeni zoper Slovence in Jugoslavijo. To so pokazali v noči od 1. na 2. novembra, ko so na treh krajih eksplodirali peklenki stroji v poslopjih, ki so last Titovih organizacij v Trstu. Prav tako so pokazali svoj gnev tudi ob priliki otvoritve nove tržaške univerze v petek 3. nov., ko so vsi govori izveneli v slavospev Trstu kot žarišču italijanstva in univerzi kot njega nositeljici.

tega ter se boje, da bodo izgubili vso Indokino. Nekateri generali vendar upajo, da bi se z dobro pripravljeno vojaško ofenzivo dalo še vedno rešiti položaj. Vendar si Francija sama tega ne upa, ker noče popustiti glede oborožitve Nemčije, kar bi Združene države tako rade izvedle.

Koreja

Tretji zapletljaj se je dogodil na Koreji. Tu se ni samo utrdil komunistični odpor, ko so najmanj pričakovali, nego so v boje posegli tudi Kitajci iz Mandžurije, kot je v nedeljo zvečer uradno izjavil Mac Arthur v svojem sporočilu na OZN. Opazilo se je, da so nove napadajoče kitajske in korejske čete dobro oborožene z novim orožjem, ki ga do sedaj niso še rabile, z znamenitimi »katjušami« sovjetskega izdelka. Prav tako so se na nebu prikazali vojaški zrakoplovi. Iz tega je jasno, da komunistična Kitajska in Sovjetska zveza podpirata korejske komuniste. Vprašanje je le, ali delata to le z namenom, da rešita, kar se rešiti da pri korejskih prijateljih, ali pa sta odločeni jih podpreti za dobro, torej začeti tretjo svetovno vojno. To bomo videli. Iz postopanja Mao - ce - tunga bi se dalo sklepati, da resno misli na razširitev komunizma v ostalih deželah Azije.

Napad na Trumana

Na praznik Vseh svetih je svet pretresla novica, da so pripravili atentat na predsednika Trumana. Atentat se je ponesrečil, ker so oba atentatorja prej ustrelili, predno sta vstopila v Belo hišo. Oba sta bila člana nacionalistične stranke v Portoriku.

Španja se vrača

Po štirih letih prisilnega samevanja se Frankova Španija vrača v mednarodno življenje. Svet Združenih narodov je namreč preklcal ukrep, ki ga je njega dni dal, s katerim so se države članice vabile naj odpokličejo svoje redne diplomatske zastopnike iz Španije, češ da je diktatorska država. Sedaj je ta ukrep preklcal. Prva, ki je zopet poslala svojega poslanika v Madrid, je bila Turčija.

ŠTIRIINDVAJSETA NED. PO BINK.

Iz svetega evangelija po Mateju (Mt 13, 24-30)

Tisti čas je povedal Jezus množicam to priliko: Nebeško kraljestvo je podobno človeku, ki je vsejal dobro seme na svoji njivi. A ko so ljudje spali, je prišel sovražnik, prisejal ljuljke med pšenico in odšel. Ko je pa bilje zraslo in šlo v klasje, se je pokazala tudi ljuljka. In prispeli so gospodarjevi hlapci in mu rekli: 'Gospod, ali nisi na svoji njivi vsejal dobrega semena? Od kod ima torej ljuljko?' Rekel jim je: 'Sovražnik je to storil.' Hlapci so mu rekli: 'Ali hočeš, da naj jo gremo pobrati?' Rekel je: 'Nikar, da pobirajete ljuljke ne porujete z njo morda tudi pšenice. Pustite, naj oboje raste do žetve; in ob času žetve porečem žanjcem: Poberite najprej ljuljke in jo povežite v snope, da se sežge, pšenico pa spravite v mojo žitnico.'

Polje, kjer raste pšenica in ljuljka skupaj, je ta svet, kjer živijo dobri in hudobni ljudje skupaj. Žetev bo trajala do konca sveta. Angeli so božji žanjci, ki prebirajo ljudi. Tako razlago je Jezus sam dal svoji priliki o ljuljki in pšenici.

Zgodba velja tudi nam, pa je mnogokrat ne razumemo. Pritožujemo se, zakaj Bog prenaša krivice, zakaj toliko potrpi, za-

kaj ne udari. V tem nismo Jezusovega duha.

Sv. Dionizij pripoveduje naslednjo zgodbo: Zivel je pošten in miren človek, ki pa sta ga vedno nadlegovala dva hudobneža. Ker ni mogel doseči miru, je goreče prosil Boga, naj bi poslal smrt hudobnežema. Namesto smrti je Bog poslal Karpu pomenljive sanje. Videl je odprto kadeče žrelo, iz katerega so prihajale dolge kače in so hotele potegniti v prepad dva človeka. Ves zadovoljen je Karp spoznal, da sta to dva njegova sovražnika. Toda ko je nekoliko bolj pogledal, je zapazil krvavo in prebenedno roko, ki je hotela nesrečnega pomagati. Spoznal je, da je to Kristusova roka in obenem je zaslišal glas: »Za vaše rešenje sem pripravljen še enkrat umreti.«

Ko se je Karp zbudil, ni več prosil smrti za sovražnika, ni več godrnjal nad božjo potrpežljivostjo. Sanje so mu pojasnile več stvari. — Nas duše nič ne stanejo, Jezus pa je dal zanje kri in življenje. Niti najhujšega trpljenja se ni bal zanje. Zato noče smrti, hoče življenje. Jezus je potrpežljiv zdravnik, ki hoče zdraviti duše grešnikov.

Če bi Bog takoj kaznoval vsako krivico, potem bi mnogi godrnjali nad njegovo strogostjo, kakor godrnjajo sedaj nad njegovo potrpežljivostjo. Ljudje smo

podvrženi strastem in nihamo iz ene skrajnosti v drugo. Samo Bog pozna pravo mero med pravičnostjo in ljubeznijo. Samo on tudi do kraja pozna nezno trpljenje pogubljenih, zato potrpi in čaka, da bi se grešniki spreobrnilo.

Končno pomislimo, ali nismo tudi mi že bili večkrat hudobni, mi, ki godrnjamo nad božjo potrpežljivostjo, Morda smo bili dolgo časa ljuljka med pšenico. Če bi bil Bog tako nepotrpežljiv, kakor smo mi, kaj bi že bilo z nami!

Božja potrpežljivost pa seveda ne sme nikogar zapeljati. Gospodar res ni pustil takoj peruvati ljuljke, toda ob žetvi je to storil. — Tako bo storil tudi Bog. Za vsakogar pride ura plačila: za dobre in hudobne.

Kaj sem na Gospodovi njivi: Ali sem ljuljka ali pšenica?

NEDELJSKA MOLITEV

SVOJO DRUŽINO, PROSIMO, GOSPOD, VARUJ S TRAJNO DOBROTLJIVOSTJO: DA BO, KI SE OPIRA EDINO NA UPANJE V NEBEŠKE MILOSTI, V TVOJI ZAŠČITI VEDNO VARNA.

Koledar za prihodnji teden

- 12. novembra, NEDELJA, 24. posbinkoštna, Martin, papež
- 13. PONEDELJEK, Stanislav Kostka, spoznavalec
- 14. TOREK, Jozafat, škof; Nikolaj Tavelič
- 15. SREDA, Albert Veliki, škof
- 16. ČETRTEK, Jedert, devica
- 17. PETEK, Gregorij Čudodelec, škof
- 18. SOBOTA, Posvečenje sv. Petra in Pavla

o naših slovenskih romarjih, se jim je tudi on pridružil ter z njimi vred obiskoval bazilike. Nato se je z zborem škofov svete cerkve vrstil v papežev sprevid pri glavni slovesnosti in je na vernih duš dan bil pri posebni avdijenci, ki jo je sv. oče imel z vsemi cerkvenimi nadpastirji. Bog mu daj dočakati še tudi povratek v Ljubljano!

Naša prošnja

Naša iskrena prošnja bodi ob tem Marijinem slavlju sledeča: Naši verski, narodni in socialni voditelji, ki so že v večnosti,

Slomšek, Baraga, Missia, Krek, Einspieler, Mahnič, Jeglič, Sedej, Ehrlich in stotine drugih, naj izprosijo pri Vnebovzeti in Njenemu Sinu za naš narod milost sprave in pomirjenja, milost spreobrnenja k veri naših očtov, naših zašlih bratov, milost, da si bodo vsi, v bridkosti in trpljenju očiščeni, znali med seboj iz srea odpustiti — in milost splošnega Marijinega slavlja Vnebovzete v zopet krščanski domovini.

Naj zmaga ljubezen, naj pogibe sovraštvo!

Povsod Boga — Devica Marija!

SHOD OTROK V BAZOVICI

Tretjega novembra zjutraj je bilo nebo grozeče zagrnjeno z oblaki in ob osmih je že začelo deževati. Kaj bo s shodom otrok? Ali se ne bodo ustrašili slabega vremena?

Strah je bil odveč. Začele so prihajati korriere polne otrok iz Trebče, z Opčin, s Proseka in Kontovela, od Sv. Križa, iz Mačkolj in Trsta. Iz Ricmanj so prišli kar peš. Čeprav jih je spotoma ujel dež, so bili nasmejanih obrazov. Zbralo se je nad 400 otrok od vseh strani. Velika bazovska cerkev je bila skoraj polna.

Med sveto mašo so navdušeni otroški glasovi prepevali lepe Marijine pesmi. Po sv. maši, ker je deževalo, so šli v župnijsko dvorano, kjer je bilo na sporedu nekaj lepih filmov.

Popoldne ob dveh se je začela Marijina akademija. Prevzvišeni gospod

škof ni mogel priti sam na proslavo, zato je poslal po zastopniku msgr. Kramariču svoje pozdrave in blagoslov. Lep nagovor je imela na zbrane otroke in starše gdč. Polakova. Potem so sledile deklamacije, petje, igrice: Otrok Marijin in nazadnje zabavni film. Skoraj dve uri smo se zamudili v dvorani. Začelo se je že večeriti. Hoteli smo v cerkev, kjer je imel č. g. Grmek kratek, a zelo lep nagovor. Nato so otroci zmolili posvetitev Mariji. Po blagoslovu so se otroci zvrstili k darovanju okrog oltarja. Tako se je shod zaključil.

Celednevno slabo vreme ni prav nič motilo vselega razpoloženja. Vidi se, da otroci niso tako razcrtani, kakor so odrasli, ki se navadno ustrašijo vsake kaplje dežja.

Otroci! Bazovica se vam zahvaljuje za vaš obisk in vas vabi, da še kdaj pridete.

DUHOVNE VAJE

za tretji red bodo od 12. do 19. novembra pri Sv. Ivanu v Gorici. Začetek bo v nedeljo 12. nov. pop. ob četrti uri. Med tednom bo zjutraj ob šestih najprej sv. maša in nato pridiga in po pridigi še ena sv. maša. Zvečer bo pridiga ob peti uri. Dne 19. nov. na praznik sv. Elizabete, patro-

ne tretjeredne bo sklep duhov. v. Zjutraj bo ob šestih sv. maša s pridigo in skupnim sv. obhajilom. Popoldne ob štirih sklepni govor, nato pete litanije M. B. in blagoslov z Najsvetejšim. Vabljeni so tudi drugi verniki. Duh. vaje bo vodil kapucin p. Marijan.

Sroglasitev Marijinega vnebovzetja za versko resnico

Praznik Vseh svetnikov je letos za katoličane bil gotovo največji dogodek svetega leta, kakršnega niti že 2000 let stara sveta Jezusova cerkev v svoji zgodovini še ni doživela. Bil je en sam mogoč in veličastni slavospev Kraljici vseh angelov, svetnikov, trpeče in vojskujoče se cerkve, s telesom vnebovzete Devici in obenem Materi, nekdanji ponižni judovski deklici iz Davidovega rodu — Mariji.

Okolu Jezusovega vidnega namestnika, sv. očeta Pija XII. je bilo zbranih 7 patriarhov, 156 nadškofov, 392 škofov in še dolga vrsta opatov, vsi ti z mitrami na glavah in ogrnjeni z dragocenimi plašči. Njim ob strani je stalo več tisoč duhovnikov vseh vrst in obredov. Trg sv. Petra in vse dohodne ulice tja do reke Tibere so bile napolnjene od nadpolmilijske množice vernikov, v baziliki sami je bilo zbranih drugih 50 tisoč ljudi. Nad vso to zbrano cerkvijo pa je bilo jesensko sonce iz kristalno jasnega neba svoje blagodejne žarke.

Ob vhodu v baziliko je na vzvišenem odru stal, viden od vseh navzočih, najvišji Srednik med Bogom in ljudmi in je po odpeti himni k sv. Duhu v moči svojega božjega poslanstva z jasnim in močnim glasom izgovoril za vse katoličane tako razveseljivo in obvezno resnico:

»Z OBLASTJO PODELJENO NAM OD NAŠEGA GOSPODA JEZUSA KRISTUSA, Z OBLASTJO SVETIH APOSTOLOV PETRA IN PAVLA IN NAŠO,

IZJAVLJAMO, IZPRICUJEMO IN DOLOČAMO, DA JE OD BOGA RAZODETA RESNICA: BREZMADEŽNA MATI BOŽJA IN VEDNO DEVICA MARIJA JE BILA PO DOKONČANEM ZEMELJSKEM ŽIVLJENJU Z TELESOM IN DUŠO V NEBO VZETA.«

Po sveti in spoštovanjapolni tišini, s katero je neprešeta množica vernikov na trgu in v baziliki potom zvočnikov sledila besedam svojega Velikega duhovnika in nezmotljivega Učenika, so zaorili po vsej tej zbrani cerkvi kliči navdušenega veselja, zvonovi pri sv. Petru in po vsem mestu so zadoneli, duhovniki, pevski zbori in nato vse ljudstvo so združili svoje glasove v slovesno zahvalno pesem: TE DEUM.

Sv. oče je s svojim spremstvom, kardinali in škofi odšel v baziliko, kjer je daroval v zahvalo Bogu in v počeščenje Vnebovzete slovesno sveto mašo.

Bil je to dan, ki ga je pripravil Gospod v počeščenje svoje Mater in v veselje vesoljne cerkve. Verniki pa imamo s to versko resnico novo potrdilo enajstega člana apostolske vere: verujem v vstajenje mesa. Marija, hči človeškega rodu, je že s telesom in nebesih, kjer je tudi prostor pripravljen za vse zveste služabnike božje.

Večerna razsvetljava

Na večer tega zgodovinskega dne se je Rim pokazal v svoji bajni razsvetljavi. Vsa javna po-

slopja, vsi starinski spomeniki, vsa pročelja cerkv so zasijala od tisočerihih reflektorjev. Po zasebnih hišah in palačah pa skoraj ni bilo okna, kjer bi ne gorele sveče ali ne žarele razkošne električne žarnice vseh mogočih barv. Na skrivnostno stavbo Koloseja, kjer so v areni nekdanj izpričevali svojo vero v vstajenje mesa tisoči in tisoči kristjanov z mučeniško smrtjo, je tiha luna lila svoje blede žarke, po zidovju pa so kot rubini gorele baklje, ki so s svojo krvavordečo svetlobo bajno ozarjale to skalnato mučeniško krono junških izpričevalcev Kristusovih. — Po vseh cestah in trgih je pa šumeča množica Rimljanov in romarjev občudovala ta edinstveni prizor. Tudi po naših mestih in vaseh smo Mariji v čast razsvetlili cerkve in hiše, da smo proslavili njeno Vnebovzetje. V Gorici je bila razsvetljava prav čedna in splošna.

Slovenci pri slavnosti

Skupno romanje so imeli le Tržačani, a posameznikov se je le nabralo od povsod toliko, da je romarska skupina štela okrog 200 naših ljudi, ki so pri vseh obiskih bazilik za odpustke vzbujali pozornost drugih romarjev z mogočnim pevskim zborom, ki je prepeval naše nabožne pesmi. Iz daljne Amerike je dospel kot romar tudi ljubljanski škof, dr. Rožman s svojim tajnikom, da se udeleži slavnosti proglašenja Marije vnebovzete. Ko je zvedel

Evharistični kongres v Argentini

Koncem oktobra se je vršil v mestu Rosario peti nacionalni evharistični kongres, ki mu je predsedoval papežev odposlanec kard. Ruffini. Nekaj uvod kongresu je tvoril kongres za duhovniške poklice, ki je dosegel višek v posvetitvi 50 novomašnikov. Prvi dan evharističnega kongresa pa je bil posvečen mladini, ki se je v velikanskem številu udeležila sv. maše in skupnega sv. obhajila. Ob tej priložnosti je darovala mladina moke in vina, ki naj bi služili za sv. maše in skupno obhajilo moških med evh. kongresom. Vsa dan kongresa je bil posvečen enemu ali drugemu stanu: tako so imeli delaveci in vojaki, pa tudi srednješolski in visokošolski dijaki svoj dan. Vsa dan so bila skupna zborovanja z važnimi govori, poleg tega so se vršila še ločena zborovanja kat. moš in žena, mladeničev in deklet, dijakov, članov Marijinih družb in redovnic. Pri prvem skupnem zborovanju so se vsi verniki posvetili Presv. Sreu Jezusovemu.

Višek slovesnosti je bil v nedeljo 31. oktobra. Že prejšnjo noč je korakalo sto tisoč mož od stolnice do monumentalnega oltarja v nekem parku, da bi se udeležili polnočne sv. maše in skupnega obhajila. V nedeljo zjutraj je dospel sam predsednik republike gen. Peron in njegova soproga. Pri pontifikalni maši,

ki jo je daroval papežev legat kard. Ruffini in pri kateri je podelil vsem navzočim papežev blagoslov s popolnim odpustom, je bilo navzočih najmanj štiri-sto tisoč vernikov. Popoldne istega dne se je vršila zaključna procesija z Najsvetejšim, katere se je udeležilo poleg predsednika republike šest kardinalov in 40 nadškofov oziroma škofov in okoli pol milijona vernikov. Pred izpostavljenim Najsvetejšim je predsednik republike prebral zahvalo za vse dobrote, ki jih je prejela Argentina od Boga, ter je posvetil obenem sebe in vlado Presv. Sreu Jezusovemu.

ZAHVALA

Tužno je odjeknila v jesenski dan pesem travniških zvonov, ko smo spremili k večnemu počitku našega dragega Francija. Legel je v grob, k svojem očetju, da se ob njem prebudi v boljše življenje.

Vsem, prav vsem, ki so mi ob njegovi smrti nudili tolažbo in pomoč in so blagemu pokojniku na njegovi zadnji poti z molitvijo, petjem in cvetjem izkazali ljubezen in spoštovanje, moja najiskrenejša zahvala.

Maša zadušnica bo v petek 10. t. m. ob 7. uri pri sv. Ignaciju. Gorica, 2. nov. 1950

Zeljka in sorodniki

KULTURA

2. slovenski večer v Trstu

Dež, mraz in burja je bila prejšnji torek, ko je vabila Slovenska prosveta na drugi slovenski večer v dvorani Marijinega doma v Trstu. In kljub temu so se vabili odzvali mnogi Tržačani Slovenci. Drugi večer je bil posvečen slovenski upodabljalni umetnosti. Akademski kipar, prof. France Gorše je govoril o naši umetnosti od njenih začetkov do najnovejšega časa. S skioptičnimi slikami je ponazarjal besede. Iz vsega predavanja smo spoznali, da imamo Slovenci velike duhovne zaklade, da imamo umetnost, ki se mirno meri z ostalo umetnostjo Evrope. Nima mo priložnosti, da bi iz slik spoznali vsak zase doma slovenske umetnike, večkrat umetnin tudi ne razumemo. Zato je bilo tudi to predavanje izredno poučno in bogato.

Da pa je bil večer bolj pester, so nastopili še Kontoveljčani. Pod vodstvom *Alda Danava* je znani kontoveljski tercet zapel več slovenskih narodnih in umetnih pesmi. Dekleta kakor tudi dirigent, ki je tercet spremljal na harmoniko, so nastopili v narodnih nošah, kar je sprožilo v dvorani topel sprejem in pozdrav.

Z dolgotrajnim ploskanjem so nagradili tercet in pevovodjo, ki se niso zbalii slabega vremena, ampak so kljub vsemu s Proseka prišli, kakor so obljubili.

Tako je bil tudi drugi večer izredno lep in zares »slovenski«. Lepota umetnin in lepota pesmi sta ustvarila prijetno domačnost. Vračali smo se domov mnogo bogatejši in res zadovoljni.

V četrtek, 29. novembra je tretji slovenski večer, ki nas bo seznanil z ljudmi in zemljo, kjer danes divja velika vojna. Predaval bo prof. dr. Ciril Cerovac, predavanje pa bo ponazarjal film. Udeležimo se ga in gotovo ne bomo razočarani. Pričetek večera je točno ob 19.30.

V četrtek 29. t. m. ob 19.30 v dvorani Marijinega doma, cesta Risorta 3 v Trstu tretji slovenski večer. Posvečen je zemlji, kjer danes divja vojna — Koreji. Spoznali bomo ljudi in zemljo s pomočjo filma. Tržaški Slovenci, udeležite se večera!

MISIJSKO PISMO

Piše Karel Kerševan

Mission Catholique IREBU, Belgijski Kongo, Afrika

Prijatelj, rojak, ki živi v Belgiji me vabi, da bi kaj napisal za »Katoliški glas«. Želi seveda posredovati s tem malenkost misijonskega branja rojakom doma. Hvalevredna misel in plemenita želja. Od moje strani bi bilo skoro grešno, če se ne bi vsaj malo potrudil ustrediti tej plemeniti želji v meri možnosti in v mejah moje — nezmožnosti. Šolan nisem. Še na stari Ciril-Methodovi šoli pri Sv. Jakobu v Trstu so me naučili abecedo in poštevanke. Ko je rastle iz tal v letih 1912-1913 novo šolsko poslopje, bolj prav: nova šolska palača, smo se eno šolsko leto stiskali v najetem poslopju v ulici S. Marco, nato do majnika 1915 v novi šoli. To je bilo vse kaj drugega kot prejšnja pritična stavba; menda se ne motim, če pravim pritična, kajti taka mi še vedno stoji pred očmi. Sicer nisem sam, ki sem jo poznal. Kot katehet že na tej šoli, se je pred. g. Matija Skabar prav gotovo še spominjajo.

Moje četrto, peto in pol šestega šolskega leta sem torej globoko dihal

v novih svetlih šolskih prostorih. Tedaj je pa prva svetovna vojna naredila križ nad mojim šolanjem. Ne da se nisem rad učil, to ne, čeprav sem nekoč učitelju nad vse odkrito odgovoril. Ne vem več v katerem razredu je bilo, ko me je poklical k katedru ter me vprašal kaj bom, ko dorastem. »Kmet bom« je bil moj odgovor.

Ko je bil moj oče v majniku 1915 vpoklican, sem torej moral jaz obesiti šolo na klin. Pa ni bilo to mišljeno kot dokončno; kdo je pa pričakoval, da bo vojna trajala še skoro tri leta in pol? Da sem mogel legalno izostati iz šole, je bilo potrebno dovoljenje šolskega nadzornika. Pa se je zgodilo, da sem si moral sam oskrbeti to dovoljenje. Majniška burja je vlekla tisto jutro preko Trsta, pa ne prehudo. Bilo je zato dovolj mrzlo in zimska suknja je še prav prišla. Šolski nadzornik je uradoval v ulici, ki teče pred cerkvijo Sv. Antona Novega. Jaz sem se prikazal veliko prezgodaj, pa ne sam.

Našel sem pred uradom enega sošolca in njegovo mamico. Bilo bi treba dolgo čakati, uro, morda več. Ker je pa zeblo smo se vsi trije šli sprehajati, da se ogrejemo. Moja suknja ni imela poštenega žepa in nisem vedel kam dejati svoje šolsko spričevalo, s katerim sem se moral predstaviti gospodu nadzorniku in ki je bilo izpolnjeno za prvi dve četrtletji. Tudi si nisem upal že dvakrat lepo zganjenemu spričevalu napraviti še tretji gib; dejal sem ga torej pod suknjo in ga z roko v zunanem žepu pod suknjo držal. Krenili smo tako pred cerkvijo sv. Antona ob kanalu — sedaj je tisti del kanala zasut — proti Rdečemu mostu in še naprej. Naenkrat čutim, da se mi ob nogah mota nek papir, ki ga burja prihodnji hip odnese v morje. Naslednji trenutek se mi je posvetilo: moje spričevalo, kje je moje spričevalo? Pozabil sem ga tiskati ob telo, zato je ob hoji počasi drselo in padlo, ostalo je opravila burja. Kaj sedaj? Prvi trenutek bi bil skoro skočil za njim v mrzlo vodo. Nisem ga izpustil izpred oči. Burja ga je po površini vode počasi potiskala proti nasprotnemu bregu in naslednjemu mostu. Jaz in moja spremljevalca preko drugega mostu za njim. Nič mi ni vedel pomagati, jaz pa nisem verjel, da moram spričevalo izgubiti. Ko smo bili na drugi strani je tudi moje spričevalo bilo že pod mostom in onstran. Tu sem z grozo opazil, da se je začelo potapljati, čeprav vedno vidno v čisti vodi. Do tretjega in zadnjega mostu ni tako daleč in potem — odprto morje! Ne spominjam se, da bi bil jokal, vendar so ljudje postali pozorni in razumeli mojo nesrečo. Morda je mamica mojega sošolca kaj storila zame. Videl sem le, da je onstran drugega mostu majhen in precej obilen mož skočil v čoln, odveslal pod most in tostran k nam v smeri proti našim pogledom, kjer se je moje spričevalo pogrezalo globlje in globlje. Bil je že skrajni čas, kajti bal sem se že, da ga ne bo več mogel doseči. Pa se je le posrečilo dobremu možu spraviti ga na površje. Priveslal je zopet k mostu z mojim spričevalom v roki. Počakal sem še, da je mož spravil čoln na svoje mesto in skočil za njim, ko se je hotel oddaljiti. Ponujal sem mu edino »fliko«, ki sem jo našel v svojem žepu, pa je ni maral ter brez besede odšel. Jaz sem sedaj zopet imel spričevalo, ampak popolnoma premočeno, in ali naj sedaj z njim stopim pred strogega nadzornika? Mojih težav še ni bilo konec. Hočeš nočeš si je sedaj bilo treba vzeti še več časa in podaljšati sprehod, kjer je sonce imelo bolj prosto pot. Tam smo ostali, dokler se moje spričevalo ni popolnoma posušilo. Bil je sedaj tudi že čas stopiti pred nadzornika.

(Nadaljevanje)

GOSPODARSTVO

Kmečka opravila v novembru

V HISI: Nastopajo mrzlejši dnevi s prehladi in podobnim. Imaš doma lipov čaj, malo medu, bezgov čaj in kaj podobnega. Navadno to koristi več kot kupljeni aspirin, katerega pa je tudi dobro imeti vedno na razpolago. — Imajo otroci zakrpane nosgavice in cele čevlje? — Hišo večkrat prezračuj, pa tudi spalne prostore.

V SHRAMBI: Gnije li krompir? Letos rad gnije! Preberi ga! Kako je z zrnjem? Si li zavaroval vse zrnje proti moljem in hroščem s prahom »Geigy 33«? Dokler je zrnje še zdravo, ga obvaruj pred temi škodljivci, če primešaš na 100 kg zrnja po 100 gramov imenovanega prahu. Če pa je zrnje že hudo napadeno, potrebuješ dvakratno količino. — Imaš kaj kostanja in jabolka za otroke, velike in male? Cene niso visoke in napravi si malo zalogo. — Ali ti gnije grozdje?

V HLEVU: Par slučajev napačenja z žrtvami je bilo pred kratkim pri živini v neposredni goriški okolici. Vzrok: krmljenje ugrete detelje. Taka detelja je strup, kot je sladkor, če ni lepo posušena. — Ker je letos malo krme in moraš z isto varčevati, zato izrabi jesensko pašo. Pazi pa, da ne boš pasel v osojnih legah, v drugih pa še le takrat, ko bo sonce roso osušilo. Posebno pa pazi, da ne boš pasel po slani. V hlevu naj bo toplo, živina naj ima dovolj podstrelja. Listje že odpada in stelje se lahko nabere. A spravlja domov le suho listje in pazi, da postiljaš živino samo s suhim, ker drugače dobi tudi žival revmatizem. — Vsaki dan skidaš gnoj, hlev pa prezračuj v toplih urah dneva.

V KLETI se nahaja vino v dobi tihega vrenja. Pazi, da bo v kleti vsaj do srede meseca toplota vedno višja od 10° C. Meri s toplomerom, ki naj visi nekje v kleti, a ne ob zidu. Ko bo vino popolnoma povrelo, da ne bo niti sledu po kakšni slaščici potem lahko tudi odpreš okna in vrata, da mraz presune vino; mnoge snovi se bodo v vinu strdile in padle v drozje, vino pa se bo hitro čistilo. A to velja samo za zdravo in povrelo vino. Če pa boš imel sredi meseca kakšen sod še sladkega vina, potem ga hitro prodaj, ker iz takega vina bi je z velikimi stroški in sitnostmi uredili stanovitno vino. — Pazi na kan in kislobo, zato pa naj bodo sodi polni. Če nimaš zalivalnega vina in tudi ne manjše posode, v katero bi vino pretočil, potem moraš prazni prostor nad vinom v sodu zažveplati. Vendar bi svetvovali, da se tako vino

čimpreje proda. Za pomlad in poznejše mesece naj drže vino samo večje kleti. — Kjer je vino, tja ne spada krompir.

V VRTU presajaš še vrzotine, pleveš endivijo, lahko seješ še špinac, na vsak način pa vsadi sedaj česnik in tudi čebulo bi lahko vsadil; za afriško čebulo je celo zadnji čas. V drugi polovici meseca boš v zasebne lege lahko sadil že prvi grah, in sicer vrste »Alaska« (prvi ekspres), Prince Albert, Saksa, kaj pozneje pa Ekspres z dolgimi stroki. Ne saditi sedaj posladkih vrst z debelim zgornjim bančenim semenom. — Ali boš vložil kaj zelenjavi za zimo? Zeleno (šelin), peteršilj in korenček vložil v pesek v kleti. To delo napravi ob suhem vremenu in odstrani vse nagnite in porumenele liste. — Gospodinja bo kar vesela, če bo šla v zimskih mesecih po te začimbe v klet in jih ne bo brskala iz mrzle zemlje. — Oni del vrta, ki ni zasajen, moraš globoko prekopati in izdatno pognojiti s hlevskim gnojem.

V SADOVNJAKU odpada listje, kot povsod. Preglej vsako posamezno drevo. Odstrani vse plodove, ki so ostali na drevesu, tudi osušene. Odstrani vse nalomljene veje in vse one, ki bi pozneje škodile drugim in bi kvarile krono, to je obliko drevesa. — Pograbi vse, kar je pod drevesi: Najbolje bi bilo, če bi vse zažgal, a če se ti zdi prevelika škoda, potem porabi za steljo samo vrhno listje, to je samo vrh nagrabljenega kupa. V spodnjem delu kupa bodo gnili le suhi plodovi, ki so glavni vir raznih sadnih boleznih. Ti spadajo na vsak način v ogenj. — Kdaj boš zasajal mlada drevesca? Kdor v jeseni sadi, prihrani večkrat celo leto, posebno pa če sledi suša, kot je bila letos. V jeseni imajo drevesnice na razpolago več in lepšega sadnega drevja. — Si že skopal jame? — In kako bo s škropljenjem?

V VINOGRADU ne obrezuj, dokler so na trtah še listi. — Kdaj boš gnojil trtam? S čim boš gnojil? Bo dovolj domačega gnoja ali bo potreben kaj umetnega?

NA NJIVI: Si vsejal pšenico? Če je nisi, potem si skoraj bi rekli: nemaren! Če seješ tako pozno, potem moraš pač sejati le »mentano«, ker le ta prenese tudi tako pozne setve. Na vsak način pa ji moraš pognojiti takoj po setvi s čilskimi ali apnenim solitrom, in sicer raztrosi po 1/2 kg enega imenovanih na vsakih 100 m² posejane površine. — Krmsko peso in korenje ter repo boš spravljal. Letos bo ta krma dragocena.

Dr. METOD TURNŠEK:

„Pabom šel na planine...“

(NOVELA)

»Hudikovi planšarji, ali imajo fižol v ušesih namesto v ustih, da nič ne čujejo. Ali pa mar klepečejo z babami in ne slišijo nič kot divji petelin, ko krepeli in poje kuram!« France se je resno vznemljeval.

Ciril je komaj dohajal Franceta in domneval, da zato ni odziva, ker sta se bržčas predaleč vztrajali, ali pa se jim pri večerji menda res ne ljubi trgati žlic od ust.

»Sram jih naj bo, da se mi še odzovejo ne!« je France obstal spodaj v grapi in čakal Cirila. Ta se je ves potan v vojaški obleki kar s težavo spuščal za Francetom in dobro krušil za sabo kamenje. Potem sta skupaj šla po ravnem k nekim belim ponjavam.

»Kakšnega vraga sušijo tu planšarji?« je zabundral France. Toda tisti hip je proti njima nameril puško vojak stražar in zavpil:

»Tako stoj! Kdo si?«
Cirila — vojaka je nepričakovano srečanje z vojaško stražo pošteno iznenadilo. Tudi France se je ustrašil. Kaj takega pa še ne! Oba sta prvi hip nekaj

mencala in iskala primerne odgovora. France se je kot civilist laže znašel:

»Sva dva turista! Grevna na Triglav!«

»Tukaj ni Triglava! Kdo je vojak s teboj? Naj se takoj predstavi dežurnemu podnaredniku!« je vojak stražar bil strog.

Ciril si je brž zapenjal pas in iskal vojaško čepico, da bi se predstavil po predpisu. Toda vojaško čepico je izgubil. »Laudon, kako se bom pa predstavil!« je vzkliknil v zadregi. »Izgubil sem šajkačo (vojaško čepico), ali jo smem iti iskati?« je poprosil stražarja. »Tu v bližini bo!«

»Niti pedenj z mesta!« je bil vojak neizprosno.

France je začel zabavljati:

»Krščen Matiček, da si kapo izgubiš! Čakaj, pogledam jaz.« Njemu stražar ni branil, da se umakne za 30 metrov. Na srečo je France kapo res takoj našel v ruševju v grmu. Cirilu je odleglo. France ga je rešil iz mučnega položaja.

Medtem je na klic stražarjev že prišel dežurni podnarednik. Zahteval je od Cirila tako imenovano »objavo«, izkazilo o dopustu. Podnarednik razgrne papir, bere, obrača, nato pa de:

»Ne velja! Ti imaš dovoljenje za zabolniški dopust doma, ne pa tukaj v gorah, tukaj tik državne meje! Kaj stikaš tod? Zlasti zdaj ponoči! Ti si nevaren element! Ti najbrž hočeš ubežati v Italijo. Takoj te bom stiral v bataljonski zapor in jutri pojdeš pred vojno sodišče! Kdo si pa ti?« se je domišljavi pod-

narednik strogo obrnil še k Francetu.

Cirilu je postalo vroče. Enako tudi Francetu. Namesto na Triglav v tej divni noči pa v bataljonski zapor in jutri pred sodbo. Ta bo pa lepa! Kaj vraga ju je vleklo dol k tistim planšaricam? Franceta je grelo. Da se je mogel tako usodno zmotiti! Da ni pravočasno razločil vojaških sotorov od planšarskih stanov! Vendar je France bil pripravljen, da se bo s podčasnikom tudi sprl, če bi ga hotel kaj onegaviti. Zato je dejal pogumno:

»Jaz sem tukajšnji domačin.«

»Kakšen domačin? Ti si najbrž tisti zloglasni vodja tihotapev in vojaških ubežnikov! Dobro, da si se sam ujel!« se je škodoželjno veselil podnarednik.

»Kakšen vodnik tihotapev in ubežnikov, zlomka? Ves bohinjski in blejski kot me pozna, da sem iz Bele doma, študiram pa v Ljubljani.«

»Toda tvoj postranski posel je najbrž tihotapstvo! Kako bi sicer mogel laziti tod ponoči! Tudi tebe bom skupaj z onim zaprl v bataljonski zapor. Jutri boš pa dokazal, kaj si in kaj nisi! Stražar, odvedi ju v zapor!«

»Hudimana, zdaj pa sva v močniku! Kot dve muhi sva srečno padla v to grapo. Da sva se morala tako zmotiti! Da bi me ne gnalo k planšaricam!« se je France glasno jezil sam nad seboj. »Kdo bi ne bila vsaj noč in bi se mogel pritožiti kam na višje mesto! Krščen Matiček, da naju je tako zadržnilo! Ves izlet je snedel zlomek!«

Iz častniškega sotoru se je prikazal še dežurni

DOPISI

Štandruž

Novica, da bo sv. oče proglasil versko resnico o Marijinem telesnem vnebovzetju, je zbudila tudi v naši vasi veliko zanimanje. Na to slovesnost smo se pripravili z lepo uspelo devetdnevno. Tudi otroci so pridno hodili v cerkev. V jutru 1. novembra smo videli nad cerkvenimi vrati okusen napis: »Vnebovzeta prosí za nas«, ki je oznanjal veliki praznik in vabil Marijine častilce v hišo božjo. Cerkev je bila bogato okrašena, posebno še Marijin oltar, ki je bil kot nov. Najbolj so nas pa iznenadili naši malčki, ki so med glavno mašo lepo molili in prepevali. Takoj po sv. maši pa so nam pripravili Marijino akademijo kar v cerkvi, pri kateri so deklamirali »Poznate njo« in »Pred vnebovzeto Marijo« ter zapeli »Ko bi jaz zvoncek« in pa »Marija rada te imam«. Ob zaključku smo še vsi zapeli himno dneva »Zmagali si, Devica slavna« ter se razšli v prepričanju, da v štandruž po prizadevanju naših čč. gg. župnika in kaplana raste nov in bolj krščanski rod.

Št. Lenart v Benečiji

Dne 24. oktobra je pri nas premislila g. Angela Ošnjak, mati bivšega borjanskega župnika, č. g. Evgena Ošnjaka, ki sedaj služi v Strassoldo pri Vidmu. Pokojnica je izhajala iz globokoverne družine cerkovnika Žvana iz št. Lenarta. Zanimivo pa je, da je imela, razen sina duhovnika, še več svojih ožjih sorodnikov, ki so se posvetili duhovniškemu ali redovniškemu poklicu. Naj navedemo strica, ki je bil trapist v Banjaluki, brata lazarista na Mirenskem gradu, nečaka č. g. Jožefa Jakulina iz Kravarja, pranečaka p. Lavrencija, ki se nahaja na Portugalskem in pa še več drugih naj si bo redovnikov kot tudi redovnic. Njen sorodnik je tudi p. Emil Kjuk, ki je tajnik Apostolskega vikarjata v Tosamangu. P. Kjuk in p. Zdravlič, ki menda še živi v Ljubljani sta prva, ki sta v svetu proslavila našo župnijo. Prihodnje leto bomo pa imeli velike slovesnosti ob priliki šeste stoletnice ustanovitve naše župnije.

Naj podeli ljubi Bog duši te blage krščanske žene nebeško veselje, žalostnim sorodnikom pa upanje, da je bodo še enkrat videli nad zvezdami.

IZ TRSTA

Zahvala

Slovenski tržaški otroci Marijinih vrtec se g. Marijanu Živcu, župniku v Bazovici, iskreno zahvalujemo za

časnik, mlad podporočnik. Ko je zagledal dva tučca, je že od daleč zaklical k podnaredniku in ga vprašal, kdo sta ona dva. Podnarednik mu je na glas zavpil:

»Dva nevarna človeka! Eden vojaški ubežnik, drugi pa vodja tukajšnjih tihotapeev in ubežnikov!«

France je srdito zakričal:

»Laže vrag, laže hudiman! Ni res! Jaz sem Trdnikov iz Bele, ta je pa medicince Jelnik. Pojdite no sem!« France je kar lovil sapo kot tisti, ki beži navkeber pred zasledovalcem. Cirilu se je odvalil kamen od srca, ko je opazil podporočnika. Ta bo vsaj človek.

Podporočnik, slovenski fant z Gorenjskega, je prišel bliže. France ga je spoznal:

»Ho, Nande Bregarjev, sam Bog te je prinesel! Daj no, okreaj tega podnarednika, ki hoče, da bi midva nočoj čepela v vašem zapornem kurniku! Ali si čul, česa naju dolži tale preteti hudiman?«

»Kaj pa vaju je zaneslo sem, France? Straža je straža in te mora prijeti, tudi če bi bil sam kralj! Kam gresta?« je Bregarjev, časnik v planinskem polku, bil domač in prijazen.

»Ah, na Triglav, pa sva jo malec preveč postrani zavila!« France ni hotel povedati naravnost, zakaj sta se ujela!

»No, pa še zdaj malec postrani odidita pa bo!« se je veselo nasmehnil podporočnik.

»Hvala ti, Nande! Saj veš, da ne spadava v vašo zaporniško zehoto!«

»Hvala vam, gospod podporočnik!« se je z olajša-

škaše škofije se pridružujejo veliki družini katoliških narodov in se vam sinovsko zahvaljujejo za današnji praznik največje Marijine slave. Odslej naprej bomo težko preizkušeni slovenski katoličani še bolj zaupali v materinsko pomoč Device Marije, nebes in zemlje Kraljice.

*

Na tem mestu se isti slovenski duhovniki in verniki iskreno zahvalujemo vodstvu tržaške slov. radijske postaje, ki je tako lepo prenašala rimske slovesnosti. Premnogi smo tako v največji pobožnosti doživeli edinstveni praznik katoliške cerkve. Trdno pričakujemo, da bomo prav tako po zračnih valovih prisotni veslikim slovesnostim ob zaključku svetega leta. Radio Trst 2 naj sprejme našo skupno iskreno zahvalo.

Bazovica

V petek 3. novembra zvečer smo imeli drugi Slovenski večer. Posvečen je bil slovenski umetnosti. Zopet se je nabralo precejšnje število ljudi. Dekleta so nam lepo zapele več veselih pesmi. Najboljše je bila sprejeta: Ko je Bog Adama ustvaril, G. inž. Kregar je v poljudni obliki razložil umetniške spomenike na slovenski zemlji in razne umetniške sloge. Spoznali smo, da imamo Slovinci tudi v umetnosti dostojno mesto in se nam ni treba sramovati pred tujci. Premalo poznamo svoja bogastva, zato smo večkrat tako plašni. Slovenski večeri nam bodo širili spoznanje in s tem tudi večali narodno zavest.

Zahvalni telegram tržaških slovenskih vernikov svetemu očetu

1. novembra so pošljali katoličani vsega sveta zahvale svetemu očetu, ker je slovesno razglasil versko resnico Marijinega telesnega vnebovzetja. Tudi tržaški duhovniki so v imenu svojih vernikov poslali sv. očetu sledeči zahvalni telegram:

»Sveti oče! Slovenski vernike tr-

NOVICE

† France Bratuž

Nepričakovano je umrl Franci Bratuž iz znane Bratuževe družine. Skoro par dni pred smrtjo smo ga še videli na ulici in kar si ne moremo predstavljati, da ga ni več med nami. Pokojnik je bil zadnje čase uslužben na slov. srednjih šolah in je svoje delo opravljal zelo vestno.

Bil je na splošno priljubljen in to je pokazal tudi njegov pogreb! Saj se ga je udeležila množica ljudstva iz mesta in okolice. Pokojnik je bil brat pokojnih Lojzeta in Pepija, ki sta v življenju toliko trpela in delala za naš narod. Bog mu hodi dober plačnik!

IV. november

Dne 4. novembra se slovesno obhajali po celi Italiji 32. obletnico, ko je bila dokončno premagana Avstrija. Posebne slovesnosti so se vršile pri nas v Gorici in Sredipolju, kamor je prišlo več tisoč bivših bojovnikov iz celega polotoka.

Na svobodi

Iz zapora sta spuščenca dekan Janško Zagar iz Idrije in Vinko Razboršek, župnik iz Srpenice, katera sta se vrnila na svoji službeni mesti.

Vpisovanje v volivne imenike

Goriško županstvo sporoča, da je do 15. nov. čas za vpisovanje v volivne

imenike. Vsi volivni upravičenci morajo zahtevati vpis, če niso bili vanje uradno vpisani.

Nova knjiga

Iz Buenos Airesa je dospela knjiga »Vir največje sile«, ki jo mnogi naši duhovniki že poznajo. Kdor želi, jo lahko kupi v Dobrodelni pisarni v Gorici za 1100 lir. Knjiga je vsega priporočila vredna in jo svetujemo vsem, ki ljubijo moderno pisane knjige o starih resnicah. Prihodnjič objavimo o knjigi daljšo oceno.

Bernhard Shaw umrl

Dne 2. nov. letos je umrl v visoki starosti znani irski pisatelj Bernhard Shaw. Shaw je bil pisatelj svetovnega formata in je s svojimi deli dostojno proslavil lastno domovino Irsko.

Avtomobilska nesreča

Pretekli teden se je zgodila v Spessi pri Krminu velika avtomobilska nesreča. Zahtevala je življenje treh Goričanov in sicer mornar. kap. Ruggera Louvier-a, njegovega sina zdravnika ter odv. Oskarja Schnabla, dočim je ostala pri življenju neka gospa, ki je bila z njimi. Domneva se, da je avto zdrsnil v obcestni jarek zaradi dežja.

Obrtne zbornice v Sloveniji

V avgustu 1950 so bile v vseh okrajih Slovenije ustanovljene okrajne obrtne zbornice; v Ljubljani pa mestna obrtna zbornica. Na ustanovnem obnem zboru so bili izvoljeni upravni odbori. V silu skušajo tamkajšnja oblastva napraviti korak nazaj. Vendar smo prepričani, da jim bo malokdo zaupal, ker narod je bil pač že prevečkrat opeharjen.

Nove elektrarne v Srbiji

Novo umetno jezero na Vlasini, v vzhodni Srbiji, se imenuje TITOVO jezero. Dogradili so največjo zemeljsko pregrado (jez) v Jugoslaviji, ki je omogočila, da se zliva voda v jezero na planoti 1200 m nad morjem, katerega silo bodo uporabili za več pretočnih vodnih elektrarn, ki se bodo vrstile druga za drugo. Še tako naprej, pa bodo vse nove zgrajene stvari nosile Titovo ime. Seveda bo imel bodoči demokratični režim veliko dela, ko bo moral preminjati vsa ta imena!

Dolge vrste pred trgovinami

V Sloveniji imamo vedno dolge vrste pred poslovalnicami, ker poslušniki nimajo zaupanja do razdeljevanja in ker ne verjamejo, da bodo resnično dobili zagotovljeni obrok. Po daljšem času je 28. sept. trgovska mreža začela s delitvijo sladkorja. Ker ga je bilo samo 20.000 kg, je bil sladkor takoj raz-

prodan in so gospodinje divjale za njim od poslovalnice do poslovalnice brez uspeha. Novi vagoni sladkorja so se nekje zatakneli in šele po več dneh so prisle na vrsto tudi one gospodinje, ki so obletale po parkrat, a brez uspeha vse poslovalnice.

Radio Trst II.

Dnevne oddaje: 7.15-8.30, 11.30-14.30, 17.30-24.00.

Ob nedeljah: 8.00-24.00.

Poročila dnevno: 7.15, 12.45, 14.00, 19.45, 23.15.

Poročila ob nedeljah: 8.15, 12.45, 19.45, 23.15.

Dnevni pregled tiska: 14.00 (razen ob nedeljah).

Glas Amerike: 18.00 (razen ob nedeljah).

Petek, 10. novembra: 13.00 Glasba po željah. — 18.15 Klavirski koncert Gabrijele Devetaka. — 18.45 Slovenske pesmi. — 20.30 Tržaški kulturni razgledi. — 21.00 Mojstri besede.

Sobota, 11. 11.: 13.00 Slovenske pesmi. — 13.20 Salonski kvintet. — 19.00 Programski periskop. — 21.00 Sobotni večer — Martinovanje. — 22.00 Vesela glasba za zaključek tedna.

Nedelja, 12. 11.: 9.00 Kmetijska oddaja. — 11.30 Aktualnosti. — 13.00 Glasba po željah. — 18.30 Oddaja za najmlajše — Triglavsko roža. — 21.00 Z domače knjižne police.

Ponedeljek, 13. 11.: 19.00 Filmski trak. — 20.30 Okno v svet. — 21.00 Vokalni koncert.

Torek, 14. 11.: 13.00 Glasba po željah. — 19.00 Mamica pripoveduje. — 20.00 Evropski variete. — 21.00 Vzori mladini.

Sreda, 15. 11.: 19.00 Zdravniški večer. — 20.30 Naša sola. — 21.00 Vokalni kvartet Veseli bratci.

Četrtek, 16. 11.: 13.00 Slovenske narodne izjave. pevski duet, na harmoniki spremlja Mario Sanein. — 19.00 Slovenščina za Slovence. — 21.00 Radijski oder — nato Pestra glasba.

LUPŠE IVAN

TRGOVINA »PRI SONCU«

Manufaktura - Galanterija in vse vrste PERILA

TRST
Via Coroneo - Via Rismondo št. 1
Nasproti SODNE PALAČE

Zobozdravnik

dr. STANISLAV PAVLICA

TRST
Via Commerciale 10/II - Tel. 25597

Odgovorni urednik: Stanko Stanjšič
Tiska tiskarna Budin v Gorici

nim srecem zahvalil Ciril.

»Srečno hodita pa nikar namesto planšarje vojakov ne izzivajta!« se je poslovil Bregarjev.

France in Ciril sta se jadrno pobrala nazaj gor na pot. Še na misel jima ni prišlo, da bi silila k pastirjem. Na račun vražjega podnarednika pa sta se oba znašala.

»Kura naj ga brce in še en petelin povrh!« mu je France s prezirom privoščil. Cirila pa je huje jezilo.

»O, jaz bi mu pa dal tako injekcijo, da bi ga srbelo devet dni!« Na lastni koži je namreč često dovolj okušal mogočnost teh vojaških »polbogov«.

Točno opolnoči sta France in Ciril že bila pod Tošcem. Trudna sta sedla med ruševje. Razgled je v luninem svitu bil še kar dober. Nočni veter je gonil oblake. Zdaj pa zdaj so za kratko zakrili luno na visokem nebu. Cirilu se je dozdevalo, da noči in njegovega pokoja sploh ni. Vse nekam skrivnostno bedi, diha, živi... Hiteči oblaki, v vetru se premikajoče ruševje, puhanje in žvižganje vetra, glasovi nočne zverjadi, ej, kako divno skrivnostna noč! Ko bi zdaj Elica z Ružko bila tukaj! To bi doživljali bajno noč! Počitek se je trudnim nogam zelo prilagel. Pa kak grizljaj bo tudi dobrodošel, hm! Najprej sta načela Cirilovo popotno brašno. France leže in se zlekne v travo. Miren je, tih. Ali nemara misli na brhke planšarice, ki jih ni dosegel, ki bi zaradi njih kmalu zlezl v vojaški zapor? Morda pa misli France na Lojza in njegovo nesrečno ljubezen! Bog vedi, kaj bo storil ali

je že storil Lojz!.. Še preden je Ciril odvezal nahrbtnik, je France s svojim tankim sluhom ujel neko čivkanje. Nekaj metrov nad glavo se je glasilo. Kot kakšna piščeta! Nemudoma je fant bil na nogah in tiho se je plazil navzgor. Duš, če ni mladi rod divjega petelina!

»Ti, zdi se mi, da so piščanci divje kure tu!« se je že veselil France.

Ciril se je začudil in ugovarjal:

»Beži, beži, kdaj so že zrasli! Pa tudi bi te ne čakali!«

France je previdno tipal malo više. S svojim bistrim planinskim vidom je ogledoval krog ruševja in skal. Rod divjega petelina ruševca se mu je izvrstno skrili, če je sploh kje bil.

»Ho, ho! Pojdi no sem! Glej, glej! Cel šop planik raste tu! Bova pa te!«

Ciril se je kar zavzel, da se sredi noči razodevajo redka čudesa. France si je skrbno izbral najlepšo planiko. Ciril pa je začel trgati planike kar od kraja, tudi drobne, nezdatne.

»Fant, kaj toliko trgaš?« ga je pokaral France. »Ali ne veš, da je prepovedano? Nisi ti, edini izletnik! Kaj imaš mar toliko deklet?«

»Toliko ne, eno pa že! Veš, da sem jo nameraval popeljati s seboj na Triglav in še njeno sestro zraven, pa sem se zbal tebe!« se je zdaj izdal Ciril.

»Čemu si se me zbal? Kaj jih nisi vzel s seboj?« Francetu je bilo prav žal za puneci.

(Nadaljevanje)